

అత్ర శ్లోకాః.

శ్లో! పాత్రప్రయోగే ఖలు యోజనీయో గోదానకర్మణ్యపి చా
లనత్తు! నగ్లఘృపృంజీల శలల్యృష్టాః అత్రాథ కలుప్తాహి భవ నిమిషాత్ ।

శ్లో! ఏతాశ్చ ఖావాపి శిఖేశిరోరుహం నృపాపయేత్కర్మణి చోపనా
యనే । గోదానశబ్దా దధునావగమ్య తే తచ్చ శ్రుక ర్మేతిహిచాలవద్విధిః ।
ఉదగ్గతే క్లేశతి షోడశేభ్యే నగ్లఘృపృంజీల శలల్యృక్తాః । హోమాత్పరం
శ్మశ్రుచవాపయేచ్చ కురాన్నభోత్కృస్తన ముత్తమాద్గమ్ ॥ —

శ్లో! గోదానమకృతయస్య వివాహశ్చేదుపస్థితః । యాన్యాయనే
పికుర్వీత గోదానం స్పృశకంచనై । గోదానంచాలవత్కార్యం షోడశేభ్యే
తనుచ్యతే । అంకోపవేశనం నాస్తి శ్మశ్రూణాముండనంభవేత్ ॥

సమాప్తమ్.

అథ స్నాతకవ్రతమ్.

వేదమధిత్య స్నాన్యో హిగుదయాద్వృజం పవిత్రాన్తస్థోమ్నా
చర్మణా ద్వారమపిఘాయాస్తే । నైసమేతదహరాదిత్యోభి తపేన్మాత్రే
పురిషోత్సాహానాథం బహిర్ననిర్గచ్ఛేత్ ॥ — ఆచమ్య, పూర్వోక్త...
శుభలిఖా, సుమద్వాదశవర్షవేద బ్రహ్మచర్య నివృత్తిద్వారా వివాహాది
కారసిద్ధ్యర్థం స్నాతకవ్రతాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ సదగ్గత్వేన ...

గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహ వాచనంచ కుర్యాత్ । — ఆచమ్య,
 పూర్వోక్త.... శుభలిఖా, మమ, ఉపనయనలగ్నప్రభృత్యేతత్సమా
 నర్తన శుభలగ్నపర్యంతం, మధ్యేవర్తినికాశే సంభావితాహం పాపా
 నాం నిర్హరణాథం యథా శక్తి సంభవత్ప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే ।
 కాంస్యపాతే తుదులతాంబూల హిరణ్యాదికం గృహీత్వా ॥ పరిషదం
 త్రివిధక్షిణీకృత్య ॥ - సమస్తసంపత్సమావాప్తిశ్చైవైదిగోవిందాయ
 నమోనమః ॥ పాద్మభుజస్త్వన్ననువదేత్ । అశేషేహేపరిషత్, మదీ
 యాం విజ్ఞాపనా మవధారయ, మమఉపనయనలగ్నప్రభృత్యేతత్సమా
 నర్తన శుభలగ్నపర్యంతం, ఆచార్యోప దిష్టానాం, యథోక్త శౌచాచ
 మనస్సాన, కాలత్రయసన్ధ్యావస్తన, సాప్తశతగాయత్రీజప, కాలధ్యయో
 గ్ని కార్యాభివాదన, గురునచన శుశూషాభివాదన, సాయంప్రత
 ణ్ణిమాన్నభోజన, కాపీనకటిసూత్ర యజ్ఞోపవీత మేఖలాజన, దండస్వా
 ధ్యాయాది నియమరాహిత్య । దిహస్వాపన ఛత్రీసాదుకా, గన్ధమాల్యో
 ద్వర్తనామలేపన, క్రముక భక్షణ పర్ణ భక్షణ దస్తధావన ఖట్వాదిశయన,
 వేత్తాంజనధారణ, దర్పణావలోకన, జైలాభ్యంజన, కాంస్యపాత్రభోజన,
 ధ్యూతపతిత మ్లేచ్ఛకామిని శూద్రాదిస్పర్శన సంభాషణాది చరిత్రధూప
 నిమిత్తానాం, సర్వేషాంపాపానా మపనోదనాథం, అశ్వరోహణ, గజా
 రోహణ, శకటారోహణ, చతుర్విధగాయక గీతవాద్యదృక్పవణాది జనిత
 గోషనిర్మత్యథాంజన, ప్రాణావత్య సౌమ్య ఆగ్నేయ వైశ్వదేవ గోదాన
 బ్రహ్మచర్యద్రాది కర్మణాం, తత్తత్కాలాతిక్రమణా ద్యోషోషస్స
 మజరి తద్గోషపరిహారాదం, మమద్వాదశవర్ష వేద బ్రహ్మచర్య నిష్క్ర
 ద్వారా, వివాహాధికారసిద్ధ్యథం, స్నాతకవ్రతాధికార యోగ్యతాఫల

AMRANG VALIV R
PURCHIT
Cell No. 800035883
Date: 11/11/2019

సిద్ధ్యథంశ । శ్రీలక్ష్మీనారాయణ ప్రీత్య థం, సావణేశాస్త్రీ
యోం, మయాసమర్చితా మిమాం పరిషద్దక్షిణాం, యథాశక్తి దక్షిణాం,
యథోక్తదక్షిణా మివస్వీకృత్య! యథోక్త ప్రియస్మితం నిశ్చిత్య, మమ
స్నాతకవ్రతాధికార యోగ్యతా సిద్ధిమనుగృహ్లాన్తభవంతః ॥ ఇతి విజ్ఞా
పయామి ॥ హేయజమాన, తవఉపనయనలగ్న పరిభృత్యేత త్సమాన
ర్తన శుభలగ్నపర్యంతం, సంభావితానాం సావానాం నివహరణాథం,
స్వర్ణధాన్యాజ్య కృచ్ఛాచరణేనతి, సంభావితేభ్యః సాపేభ్యో భవాన్
ముక్తో భూయా ద్విముక్తో భూయాత్ ॥ తపస్నాతకవ్రతాధికార యో
గ్యతా సిద్ధిరస్మి త్యనుగృహ్లామః ॥ — ఆచమ్య - పూర్వోక్త ...
శుభతిథా, మమబ్రహ్మచర్య వ్రతలోప నివృత్తిద్వారా, శరీరశుద్ధ్యథం,
పరిషదుపదిష్ట పరికారేణ స్వర్ణధాన్యాజ్య కృచ్ఛాచరణేష్యే ॥ —
శ్లో॥ స్వర్ణంపవిత్ర మమలం (91.వేదీ) ప్రియచ్ఛమే ॥ - అన్యై బ్రాహ్మ
ణాయ ప్రీత్యథం, మమబ్రహ్మచర్య వ్రతలోపనివృత్తిద్వారా,
శరీరశుద్ధ్యథం, స్వర్ణ కృచ్ఛప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తి హిరణ్యం తు
భ్యమహం సంప్రదదేనమమ ॥ — శ్లో॥ ధన్యంకరోషి దాతారం (91.)
ప్రియచ్ఛమే ॥ అన్యై బ్రాహ్మణాయ ప్రీత్యథం, మమబ్రహ్మ
చర్య వ్రతలోప నివృత్తిద్వారా, శరీరశుద్ధ్యథం, ధాన్య కృచ్ఛప్రత్యా
మ్నాయం యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ ॥ —
శ్లో॥ కామధేనోస్సముద్భూతం (91.).. ప్రియచ్ఛమే ॥ అన్యై బ్రాహ్మ
ణాయ ప్రీత్యథం, మమబ్రహ్మచర్య వ్రతలోప నివృత్తిద్వారా,
శరీరశుద్ధ్యథం, ఆజ్య కృచ్ఛప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తి హిరణ్యం
తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ ॥ ద్వాదశసంఖ్యాక బ్రాహ్మణభోజనా

ఖం పర్యాప్తమన్నకృత ప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తిహిరణ్యం
 శ్రీ మహావిష్ణుప్రీతి కామయమాన సుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ -
 పభిస్సర్వధాన్యాజ్య కచైశ్చ భగవాం భర్త్యాత్మకః, శ్రీ మహావిష్ణుస్సు
 ప్రీతో నరదోభవతు - మమబ్రహ్మచర్య వ్రతలోప నివృత్తిద్వారా
 శరీరశుద్ధిరస్తితి భవన్తోబ్రువతు, తవబ్రహ్మచర్య వ్రతలోప నివృత్తిద్వారా
 శరీరశుద్ధిరస్తు - ఆచమ్య, పూర్వోక్త శుభతిథి,
 మమ - ప్రాణాపత్య సామ్య ఆగ్నేయ వైశ్వదేవ గోదాన బ్రహ్మచర్య
 వ్రతలోప ప్రాయశ్చిత్తాభం, పాహిత్రయోదశ శోమంకరిష్యే (153వేది)
 తత్రాగ్ని ప్రతిష్ఠాప్యాంకృత్య పరిస్తీర్య, చతుష్పాత్ర ప్రయోగా
 ద్యాజ్యసంస్కారాన్తేగ్నిం పరిషిచ్య - అన్తితేను మవ్యస్వ - అను
 మతేను మవ్యస్వ - సప్తస్వతేను మవ్యస్వ - దేవసవితః ప్రసున -
 పాహిత్రయోదశ శోమంకుర్యాత్ - అనేన పాహిత్రయోదశ
 హోమేన భగవాంభర్త్యాత్మకః శ్రీ మహావిష్ణుస్సుప్రీతో నరదోభ
 వతు - మమబ్రహ్మచర్య వ్రతలోప నివృత్తిద్వారా సాతకవ్రతాధి
 కార యోగ్యతా ఫలసిద్ధిరస్తితి భవన్తోబ్రువతు - తవ బ్రహ్మచర్య
 వ్రతలోప నివృత్తిద్వారా సాతకవ్రతాధికార యోగ్యతా ఫలసిద్ధిరస్తు -
 ఆచమ్య, పూర్వోక్త శుభతిథి, మమ ఆయుర్వౌచీ
 యశో బలాభి వృద్ధ్యశం - ప్రాతర్నాశ్వికార్య సమిదాధానం కరిష్యే (155)
 ఆగ్నికార్యంచ కుర్యాత్ - మవ్యస్వినే స్వాత్వాదమ్య - పూ
 ర్వోక్త శుభతిథి, మమద్వాదశి వర్ష వేద బ్రహ్మచర్య నివృ
 త్తిద్వారా, వివాహాధికార సిద్ధ్యశం, సాతకవ్రతాభ్యో శర్లకరిష్యే -

స్నాతక వ్రతాజ్ఞత్వేన ఆచారక్షణాభావం రక్షాబంధనం కరిష్యే । తదజ్ఞ
 షోడశోపచార పూజాంకరిష్యే । రక్షాబంధన దేవతాభ్యోనమః ధ్యానా
 వాహనాది షోడశోపచార పూజాంకుర్యాత్ ॥ విశ్వేతాతఞ్చి విధివ
 ద్రక్షాబంధనం కుర్యాత్ ॥ విశ్వేతాతే (134 పాద్య) ఋషీబంధనే । —
 రక్షాబంధన ముహూర్త ... సిద్ధిరస్తు ॥ — ఆచమ్య - పూర్వోక్త ...
 శుభతిథౌ, మమస్నాతక వ్రతాభ్యం కర్మకరిష్యమాణ సదజ్ఞత్వేన తదా
 చా దేవతాభ్యోనాభ్యం కర్మకరిష్యే । దేవతాభ్యోనం కుర్యాత్ ॥ (135)
 ఆచమ్య - పూర్వోక్త శుభతిథౌ, - మమస్నాతక వ్రతం
 గత్వేన - అగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే । అగ్నే రుపసమాధానాది వాత్రా
 సాదనాస్తే, సూత్రేవస్త్రీమణియుగ సక్కుగన్ధ పవిత్రా శీతోష్ణాంబు
 త్సురకట యవచ్ఛత్ర) దుండాజన దర్పణో పానపాద్యయ సమిత్కుశ,
 శక్పలాన్నున చూర్ణోదపాతే) ఔదుంబరకాష్ఠాని వాత్రాగ్నా ముత్తరత
 సక్పత్ర త్రయ్యుంజ్యాత్ । (సర్వత) మానుషవాత్రాగ్ని సక్పత్) తతః,
 పవిత్రోకరణాద్యాజ్య భాగాస్తే, ఇమగ్న్స్తామమితి, హస్తాభ్యాం వాలాశీ
 గ్ం సమిధమాథాప్య । ఇమగ్న్స్తామ మహతే జాతవేదస్తే రథమివ
 సమహేమామ సప్తయా । భద్రాహిరః ప్రమతిరస్య స గ్ంసద్యక్షే
 సప్త్యే మారహిమా వయతవ ॥ అగ్నయే జాతవేదస ఇదంనమమ ॥ —
 అపరేణాగ్నిం కటపరకాయాం వోపవిశ్య । † త్రాయుషమితి త్సుర

† కటః పసిద్ధస్తుణిమయః, పరకా, కటపకృతి భూతు పక్షి
 కటాఖ్యం తృణమ్.

మభిమన్త్యై || త్రాయముం జనుదగ్నేః కశ్యపస్యత్రాయముమ్ | యద్దే
వానాం త్రాయముం తస్మైలస్తు త్రాయముమ్ || — శివోనామాసీతి
యజుషా వస్త్రే ప్రదద్యాత్ || — శివోనామాసి స్పృధితిస్తే పితా నమస్తే
లస్తు మామాహిగంసీః || — (అపాగంసగంసర్జనా ద్యాకేనిధానా
త్సమానమ్ ||) తతః, ఉష్ణేనవాయవఇతి యజుషాఉష్ణా శ్శీతా స్వప
అనీయ ! 30 వైశా ఝరంపశూశ్య | గూఢస్థానే నిదధాతి || — జఘ
నాథేః వ్రజస్యాపవిశ్య, విసస్యమేఖలాం బ్రహ్మచారిణే ప్రయచ్ఛతి ||
తాగంస ఇవమహమితి యజుషోమన్బుర మూలే దర్శస్తమ్భేనోప గూ
హతి || ఇదమహం నారాయణ శర్మణః కాశ్యపస గోత్రస్య పాచ్ఛాన
ముపగూహః మృత్రో నారాయణశర్మా ద్విషద్భ్యః || ఏవం విహితాభి
రేనాద్భి రాపోహిష్ఠా మయోభువఇతి తిస్సుభిర్ హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః
పావకా ఇతి తిస్సుభి స్సకృ త్స్నపయేత్ || — (తూష్ణం మిశ్రితాభి
శ్శీతోష్ణాభి రద్భిష్ణామస్తే సకృదేవ స్నాతి) † ఆపోహిష్ఠామ యో
భువస్తాన ఊర్జేదధాతన | మహేరణాయ చక్షుసే || యోవశ్శివత మో
రస సస్యభాజయతే హసః | ఉశతీరివ మాతరః | తస్మాల్లర్జమామనో
యస్యక్షయాయ జన్వథ | ఆపో జనయ థాచనః || — హిరణ్యవర్ణా
శ్శుచయః పావకా యాసుజాతః కశ్యపాయా స్విస్త్యః | అగ్నియాగర్భం

† స్నానమత్ర పోత్రణ మాత్రమేన.

దధి¹దేవి²దూ³పా⁴స్తా⁵స⁶ఆ⁷ప⁸శ్చ⁹గ్¹⁰స్యా¹¹నా¹²భ¹³వ¹⁴న్తు¹⁵॥ — యా¹⁶సా¹⁷గ్¹⁸ం¹⁹ రా²⁰జా²¹
 వ²²రు²³హ్²⁴యా²⁵తి²⁶ మ²⁷ధ్యే²⁸స²⁹త్యా³⁰స్త³¹తే³² అ³³న³⁴ప³⁵శ్యం³⁶ జ³⁷నా³⁸నా³⁹మ్⁴⁰॥ మ⁴¹ధు⁴²శ్చు⁴³త⁴⁴
 శ్చ⁴⁵వ⁴⁶యో⁴⁷యా⁴⁸॥ పా⁴⁹న⁵⁰కా⁵¹స్తా⁵²స⁵³ఆ⁵⁴ప⁵⁵శ్చ⁵⁶గ్⁵⁷స్యా⁵⁸నా⁵⁹భ⁶⁰వ⁶¹న్తు⁶²॥ యా⁶³సా⁶⁴గ్⁶⁵న్తే⁶⁶వా⁶⁷
 ది⁶⁸వి⁶⁹క⁷⁰ప్ర⁷¹వా⁷²న్తి⁷³ భ⁷⁴క్షం⁷⁵యా⁷⁶ అ⁷⁷న⁷⁸రి⁷⁹క్షే⁸⁰ బ⁸¹హు⁸²ధా⁸³భ⁸⁴వ⁸⁵న్తి⁸⁶॥ యా⁸⁷ః⁸⁸ పృ⁸⁹థి⁹⁰వి⁹¹ం⁹²
 ప⁹³య⁹⁴సా⁹⁵న్త⁹⁶న్తి⁹⁷ శ్చ⁹⁸క్ర⁹⁹ా¹⁰⁰స్తా¹⁰¹స¹⁰² ఆ¹⁰³ప¹⁰⁴శ్చ¹⁰⁵గ్¹⁰⁶స్యా¹⁰⁷నా¹⁰⁸భ¹⁰⁹వ¹¹⁰న్తు¹¹¹॥ అ¹¹²న్నా¹¹³ద్యా¹¹⁴యే¹¹⁵
 త్యే¹¹⁶మ¹¹⁷మృ¹¹⁸ర¹¹⁹ కా¹²⁰ష్ఠే¹²¹న¹²² ద¹²³తో¹²⁴ధా¹²⁵వ¹²⁶తే¹²⁷॥ అ¹²⁸న్నా¹²⁹ద్యా¹³⁰ య¹³¹హ్య¹³²హ¹³³భ¹³⁴వం¹³⁵ దీ¹³⁶ర్ఘా¹³⁷
 య¹³⁸ ర¹³⁹హ¹⁴⁰ను¹⁴¹న్నా¹⁴²నో¹⁴³ భూ¹⁴⁴యా¹⁴⁵న¹⁴⁶మ్¹⁴⁷॥ సో¹⁴⁸మో¹⁴⁹ రా¹⁵⁰జా¹⁵¹య¹⁵² మా¹⁵³గ¹⁵⁴మ¹⁵⁵త్స¹⁵⁶మే¹⁵⁷
 ము¹⁵⁸ఖం¹⁵⁹ప్ర¹⁶⁰వే¹⁶¹క్ష్య¹⁶²సి¹⁶³ భ¹⁶⁴గే¹⁶⁵న¹⁶⁶ స¹⁶⁷హ¹⁶⁸వ¹⁶⁹ర్చ¹⁷⁰సా¹⁷¹॥ కా¹⁷²ష్ఠం¹⁷³ నై¹⁷⁴ర్¹⁷⁵ఋ¹⁷⁶త్యా¹⁷⁷ం¹⁷⁸ ని¹⁷⁹ర¹⁸⁰స్య¹⁸¹॥
 అ¹⁸²ప¹⁸³డి¹⁸⁴ప¹⁸⁵స్పృ¹⁸⁶శ్య¹⁸⁷॥ — ఆ¹⁸⁸చ¹⁸⁹మ్య¹⁹⁰॥ — స్నా¹⁹¹న¹⁹²చూ¹⁹³ర్ణే¹⁹⁴ నో¹⁹⁵వ్య¹⁹⁶ర్త్య¹⁹⁷ స్నా¹⁹⁸త్యా¹⁹⁹॥
 (మ²⁰⁰సూ²⁰¹ర²⁰²చూ²⁰³ర్ణా²⁰⁴ది²⁰⁵భి²⁰⁶ రు²⁰⁷న్వ²⁰⁸ర్త్యా²⁰⁹మ²¹⁰ల²¹¹క²¹² పి²¹³ప్తా²¹⁴ది²¹⁵భి²¹⁶ శ్చి²¹⁷ర²¹⁸స్నా²¹⁹న్తి²²⁰యై²²¹ స్నా²²²తశ్చ²²³
 భ²²⁴వ²²⁵తి) సో²²⁶మ²²⁷స్య²²⁸ త²²⁹నూ²³⁰ర²³¹సి²³²తి²³³ య²³⁴జ²³⁵హ²³⁶హ²³⁷త²³⁸ మ²³⁹న్త²⁴⁰రం²⁴¹ వా²⁴²సః²⁴³ ప²⁴⁴రి²⁴⁵ధా²⁴⁶ప్యా²⁴⁷
 చ²⁴⁸మ్య²⁴⁹॥ సో²⁵⁰మ²⁵¹స్య²⁵² త²⁵³నూ²⁵⁴ర²⁵⁵సి²⁵⁶ త²⁵⁷ను²⁵⁸వం²⁵⁹మే²⁶⁰పా²⁶¹హి²⁶² స్వా²⁶³మా²⁶⁴ త²⁶⁵నూ²⁶⁶రా²⁶⁷వి²⁶⁸శ²⁶⁹॥
 సో²⁷⁰ధా²⁷¹ప్యా²⁷²చ²⁷³మ్య²⁷⁴॥ సా²⁷⁵ర్వ²⁷⁶ సు²⁷⁷ర²⁷⁸భి²⁷⁹చ²⁸⁰న²⁸¹నం²⁸² స²⁸³మో²⁸⁴ గ²⁸⁵హి²⁸⁶య²⁸⁷చే²⁸⁸తి²⁸⁹, తి²⁹⁰స్స²⁹¹భి²⁹²ర్య²⁹³
 అ²⁹⁴వా, ప²⁹⁵రి²⁹⁶తి²⁹⁷న²⁹⁸మః²⁹⁹ప³⁰⁰చం³⁰¹ దే³⁰²వ³⁰³తా³⁰⁴భ్యో³⁰⁵ ర³⁰⁶క్ష³⁰⁷గా³⁰⁸మి³⁰⁹ ప³¹⁰చ్య³¹¹తే³¹²॥ — ఇ³¹³త్య³¹⁴ నా³¹⁵
 వ్రా³¹⁶న్తే³¹⁷॥ స³¹⁸మో³¹⁹గ³²⁰హి³²¹య³²²చా³²³ భి³²⁴గ³²⁵హి³²⁶య³²⁷చ³²⁸॥ స³²⁹మ³³⁰శ్చ³³¹క³³² జం³³³జ³³⁴భా³³⁵భ్యో³³⁶మ్³³⁷॥
 స³³⁸మ³³⁹స్తా³⁴⁰భ్యో³⁴¹ దే³⁴²వ³⁴³తా³⁴⁴భ్యో³⁴⁵ యా³⁴⁶ల³⁴⁷భి³⁴⁸ గా³⁴⁹హి³⁵⁰ణి³⁵¹॥ * ఊ³⁵²ర్ధ³⁵³వ³⁵⁴పుం³⁵⁵డా³⁵⁶ధ³⁵⁷కం³⁵⁸

* క్లో॥ భస్మి¹భవ²తి త³త్స⁴ర్వ⁵ మూ⁶ధ⁷న్వ⁸ పుం⁹డ¹⁰గిం¹¹ వి¹²నా¹³కృ¹⁴త¹⁵మ్.

ముఖమగ్ర బాహ్యో లింపతి । (బాహ్యారాజస్యః । ఉరూ వైశ్యః)
 అస్సరస్వి త్యాత్మానం గన్ధేనానులిప్య ॥ అస్సరస్సుయో గన్ధో గన్ధే
 ఘృత యద్యశః । దైవో యో మానుషో గన్ధస్సమా గన్ధస్సు రభిర్జుష
 తామ్ ॥ మణిగ్ం సోవర్ణగ్ం సోపధానగ్ం సూత్రోప్రోత మియమోషధీ
 త్యుదకపాతే) లిఃప్రదక్షిణం పరిస్థాప్య । — ఇయమోషధి త్రాయ
 మాణా సహమానా సహస్వతీ । సామా హిరణ్యవర్చసం బ్రహ్మవర్చసి
 సమాకరోతు । అపాశోసీతి త్ర్యవసానయాతంమణిం కంఠే బధ్నాతి ॥
 అపాశో స్యురోమే మాసగ్ంశారీ శ్చివో మోపతిష్ఠస్య దీర్ఘాయుత్వా
 య శతశారదాయ । శతగ్ంశరద్భ్య ఆయుషే వర్చసే జీవాత్యై పుణ్య
 య ॥ సూత్రోప్రోతం బాదరమణిం ఉదకపాతే) తూష్ణిం లిఃప్రదక్షిణం
 పరిస్థాప్య ॥ సవ్యేపాణౌ తూష్ణింబధ్నాతి । — (అహతము తరంవాసో
 రేవతీ స్త్యేతి సమానమ్ ।) రేవతీ స్త్యేతి ద్వాభ్యాం ఉత్తరం వాసోభి
 మున్త్ర్య ॥ రేవతీష్వా (138 పేజీ) మహిత్వనమ్ । యాలక్ష్మంతన్నితి,
 తిస్సృభి ర్వాసో రాచ్ఛాద్య ॥ — యాలక్ష్మంతం సవయ్ పోష
 ముప్తసంవ్యయస్య । పరిధాప్య ద్విరాచమ్య । † పరీద మిత్యాత్మాన

† పరిధాన శబ్దస్యా త్రాచ్ఛాదన పరత్వమ్.

శ్లో. ఈషడ్ధాతం నవంవస్త్రంసదశం యన్న ధారి తమ్ । అహతం
 తద్విహసీయా త్సర్వకర్మసు పావనమ్ ।

మనుమస్త్ర్యే । - పరీదంవాసో అధిధా స్వస్తయే విభజాసి
 జీవన్ ॥ - తస్యదశాయాం పవిత్రా పరిభవ్య - దర్వాళగో ఆధా
 య, సవ్యేనహస్తేనాన్వేనవా, పవిత్రయో రుపరి ఆజ్యమాసి. మాయు
 ప్య మిత్యష్టాభిః పృతిమస్త్ర మష్టాభ్యాహుతీ జాహుయాత్ । -
 ఆయుష్ష్యం వర్చస్యగ్ం సువిర్యగ్ం రాయసోష్ణ మాప్సిద్యమ్ । ఇద
 గ్ం హిరణ్యం జైత్ర్యో యావిశత్రాం మాగ్ స్వాహా ॥ హిరణ్యాయేదం
 సమమ ॥ ఉచ్చైర్వాది పృతనాజి సత్రాస్తాహం ధనంజయమ్ । సర్వా
 స్సమృద్ధీర్ బుద్ధయో హిరణ్యేస్త్రిం ధనమాహితా స్వాహా ॥ హిరణ్య
 యేదంసమమ ॥ శునమహగ్ం హిరణ్యస్య పితృరివ నామాగ్ భైషమ్ ।
 తంమా హిరణ్యవర్చసం పూరుషుప్రియజ్కురు స్వాహా ॥ హిరణ్యాయే
 దంసమమ ॥ - ప్రియంమా దేవేషుకురు ప్రియంమా బ్రహ్మణేకురు ।
 ప్రియంమిశ్యేషు శూద్రేషు ప్రియగ్ం రాజసుసూకురు స్వాహా ॥ హి
 రణ్యాయేదంసమమ ॥ యాత్రుశ్చిన్తి పద్యస్తేహం విధరణీశ్చి । తాన్వా
 ఘృతస్య ధారయాయజే సగ్ం రాధసి మహగ్ స్వాహా ॥ సగ్ంరాధ
 న్యా ఇదంసమమ ॥ సగ్ం రాధ న్యై దేవ్యైస్వాహా ॥ సగ్ంరాధన్యై
 దేవ్యా ఇదంసమమ ॥ - ప్రసాధన్యై దేవ్యైస్వాహా ॥ ప్రసాధన్యై దేవ్యా
 ఇదంసమమ ॥ - సమాజంచ విరాజం చా భిశ్రీ ర్యాచనోగ్తహే ।

అక్షి రాత్రస్యయా ముఖేతయా మా సగం సృజామసి స్వాహా ।
 లక్ష్మ్య ఇదంనమమ ॥ పవరా అపరసియ ॥ ఇధసన్నహనా స్యద్భి
 సుగ్ధసృశాన్యాగ్న పహరతి । రుద్రాయ తన్తచరా యేదంనమమ ॥
 అపరపస్పృశ్య । అస్యకర్మణః హోమపత్తిహ సిద్ధ్యర్థం వృద్ధికామః
 జయాది హోమంకరిష్యే ॥ జయాది బ్రహ్మవిసజ్జనాన్తే । అపరేణా
 గ్నిం పవరతమతాభిరేవైకం దక్షిణేకరే ఆబ్ధీత ॥ ఆయుష్యం వర్చస్య
 గ్ం యావిశతాంమామ్ ॥ - ఉచ్చైర్వాది త్స
 మాహితాః ॥ శునమహగ్ం పూరుష ప్రియజ్కురు ॥ ప్రియంమా
 దేవేషుకురు గాజమమాకురు । యాతిరశ్చ నిపద్యసేహం ...
 సగంరాధసి మహమ్ ॥ సగంరాధన్యై దేవ్యై ॥ ప్రసాధన్యై దేవ్యై ॥
 సమాజంచ మాసగం సృజామసి ॥ ఏతాభిస్సవ్యే ద్విలియం
 బధ్నియాత్ ॥ ఆయుష్యం వర్చస్యగ్ం... సగం సృజామసి ॥ * శుభి
 కేశర ఇతి స్రజశ్చిరస్యాబధ్నితః ॥ శుభి కేశర ఆరోహ శోభయన్తి ము
 ఖిమమ ॥ ముఖగ్ం హిమమశోభయ భూయాగ్ం సంచభగజ్కురు ।

* శ్లోః అనీనఉర్ధ్వః ప్రహర్వావా నియమో యజ్ఞోనేద్యతః ।
 తదాసీనేన కర్తవ్యం నప్రహర్వాననతిష్ఠతా ॥ ఇతి కార్యాయన నచ
 నోక్తమాహ ॥ అత్ర కుండలాదీని, పడతాన్యాసీన ఏవకుర్యాత్ ॥

యామాహర జ్ఞమదగ్ని శ్రద్ధాయై కామాయాన్యై । ఇమాన్తా మపిన
 హ్యేహం భగేన సహవర్చసా ॥ - యదాంజన మిత్యాంజనేన చక్షుషీ
 యుగపదాక్షై ॥ యదాంజనం ప్రోక్షకుదం జాతగం హిమవతక్ష పరి ।
 తేనవామాం జేతేజసే వర్చసే బలాయచ (మయిపర్వతేతి చతుర్భి ర్య
 జ్భిర్వా । మయిపర్వత పూరుషమ్ । మయిపర్వత వర్చసమ్ । మయి
 పర్వత భేషజమ్ ॥ మయిపర్వ తాయుషమ్ ॥) యన్మేవర్చ ఇత్యా
 దర్శ మిక్షతే ॥ యన్మేవర్చః పరాగత మాత్మాన ముపతిష్ఠతి । ఇదం
 తత్పునరావదే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే ॥ ప్రతిష్ఠేస్థితి, యజహ్ పాన
 రూయుగప్రత్నైతి ముచ్య ॥ ప్రతిష్ఠేస్థో దేవతానాం నూమా సన్తాపమ్ ।
 తూష్ణం ఛత్రమాదాయ ॥ ప్రజాపతే శ్వరణమసీతి ఛత్ర మాత్మాన
 మభిచ్ఛాదయతి ॥ ప్రజాపతే శ్వరణమసి బ్రహ్మణ శ్చదిర్విశ్వ జనస్య
 ఛాయసి సర్వతో మాసాహి । దేవస్యత్వేతి శిరఃప్రమాణ మృజం వైణ
 నం దండమాదాయ ॥ దేవస్యత్వా సనితుఃప్రసవే శ్వినో ర్భాహుభ్యాం
 పూష్ణోహస్తాభ్యా మాదదే ద్విషతో వధామేంద్రిస్య నజస్తి వార్తస్మై
 శ్వర్మమేభవ యత్ప్రాపం తనివారయ ॥ వాచంయచ్ఛ త్యానక్షత్రేభ్యః ॥
 ఉదితేషు నక్షత్రేషు సాచీ ముదీచీవా దిశముపనిష్కమ్య ॥ దేవీష్వరుక్వీ
 రిత్యర్థః సేన దిశముపస్థాయ ॥ దేవీష్వరుక్వీ రురుణః కృణోత విశ్వేదేవాన
 ఇహావీర యభ్యమ్ ॥ మాహాస్మహీలి చస్త్రమసం నక్షత్రాణి చోపస్థాయ ॥

మాహాస్థహి ప్రజయమా తనూభి ర్నారథామ ద్వివ్రతే సామరాజః ।
 * తతో రాతినా సంభాష్య, యథాథం గచ్ఛేత్ । సాచా ప్రత్యుభ్య
 చమ్య । - శ్లో॥ చరితబ్రహ్మ చర్యోహం కృతవర్త చతుష్టయః । కాశీ
 యాత్రాం గమిష్యామి అనుజ్ఞం దేహి మే శుభామ్ । - పృతివాక్యమ్ ॥
 శ్లో॥ సాలజ్కారాం మమ సుతాం కన్యాం దాస్యామి తే ద్విజ । పాణింగృ
 హీత్వా సాగ్నిస్తవం గచ్ఛస్వా గచ్ఛమద్భుహమ్ ॥ - తతః, ఆశీర్వాచనం
 పాప్ర్య, బాహ్మణా తోషయేత్ ॥

స మా ప్రాయమ్.

* తతో రాతినా సంభాష్య । యథాథం గచ్ఛేత్ । రాతిః,
 మిత్రమ్ - రమయతీతి వ్యుత్పత్య । తేన సహ విసంబంధసంభాష్య, ఆత్మ
 శక్త్యా ద్యనురూపం ధర్మాదికం విచార్య, నిశ్చిత్వ । యథాథం గచ్ఛతి ।
 తేన రాతినా సహ యాథోఽథర్మో మోక్షోవా సాధ్యత్వే నావధృతః,
 తదనురూప మాశ్రమం గర్హస్థ్యం మాసంవా పృతిపద్యత । తదేవం,
 సున్యసి, సింహ, స్నానకర్మ కృత్యైవ ప్రవ్రజేత్ । ఏషం ముత్రవత్సాన్నిన
 కర్మాశక్తౌ తూష్ణీం సమావర్తనం కుర్యాత్ ॥ అశ్లేతదపర మిత్యస్యాపి
 విహితత్వాత్ ।

ॐ

అథ వైకల్పిక సమావర్తనమ్.

అపరంస్నానం తూష్ణీ మేవ తీర్థేస్నాత్వా తూష్ణీగంసమిధ మూ
 డభాతి | ఇతి † వపన పూర్వకం నద్భ్యాం స్నాత్వాచమ్య | పూర్వోక్త...
 శుభతిథా, శ్రీమూర్త్యాగోత్రః నామధేయోహం సమావర్తన సిద్ధిద్వారా
 వైకల్పిక సమావర్తనం కరిష్యే || మే ఖ లాం తూష్ణీం బ్రహ్మచారిణే
 ప్రయచ్ఛతి | సముద్రం గచ్ఛన్వాహేతి దండజనా అప్పుపాస్యేత్ ||
 సముద్రం గచ్ఛన్వాహే || శోత్రియాగారా దగ్నిమాహృత్య | విధి
 నోప సమాధా యాలక్ష్మ్యత్య | పరిషేచ్య | పాలాశం సమిధం ప్రాదేశ
 మాత్రం తస్మిన్నేవాగ్నౌ తూష్ణీం ప్రజాపతిం మనసాధ్యాయ స్నాద
 భాతి | పునః పరిషేచ్య || అనేన వైకల్పిక సమావర్తనేన భగవాం ధృ
 ర్వాత్మకః - శ్రీ మహావిష్ణు స్సుప్రీతో వరదోభవతు || మమ ద్వాదశ
 వర్ష వేదబ్రహ్మచర్య నివృత్తిద్వారా వివాహాధికార సిద్ధిర స్త్రితి భవన్తో
 బ్రువన్తు || తవద్వాదశవర్ష వేదబ్రహ్మచర్య నివృత్తిద్వారా వివాహాధి
 కార సిద్ధిరస్తు || తతః, గర్భపుష్పమాల్య, కర్ణాధరణాంబన ఛత్రౌపాసహ
 వైణవదండాదికం సర్వం తూష్ణీ ముపాదత్తే | తథాచ || శ్లో || స్నానం
 వక్ష్యే పరంతూష్ణీం తీర్థేస్నాత్వైవ లాకికమ్ | వహ్నిమాధాయ విధి
 వత్పరిషేచ్య సమస్తతః || పాలాశం సమిధంతూష్ణీ మగ్నావాధాయ య
 త్పునః | పరిషేచనం తతఃకుర్యా ద్యథాపూర్వ నితిస్మృతిః |

సమాప్తాయమ్.

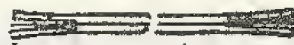
† అపరంస్నానం ఆపద్విషయమ్.

అత్యశ్లోకాః.

వాక్యమ్, త్రయ సన్నితకాభవన్తి, విద్యాస్నాతకో వ్రతస్నాత
 కో విద్యావ్రత స్నాతకఇతి । యస్సమాప్యవేద మసమాప్య వ్రతాని,
 సమావర్తతే, సవిద్యాస్నాతకః ॥ ౧॥ యస్సమాప్య వ్రతాని, అసమా
 ప్యవేదం, సమావర్తతే సవ్రతస్నాతకః । ౨॥ యః పునరుభయం సమా
 ప్య, సమావర్తతే, సవిద్యా వ్రతస్నాతకః । శ్లో! వేదం వ్రతానివా పా
 రం నీత్వా హ్యభయ మేవవా । అవిప్లుత బ్రహ్మచర్యో లక్షణ్య
 స్త్రియ ముద్వహేత్ ॥ అత్ర వేద మిత్యుపలక్షణమ్ । తథాచమనుః ॥
 వేదానధీత్య వేదావా వేదంవాపి యథాక్రమమ్ । అవిప్లుత బ్రహ్మచర్యో
 గృహస్థాశ్రమ మావహేత్ ॥ గురవేతు వరందత్వా స్నాయిత తదను
 జ్ఞయా ॥ ఇతి । వాక్యమ్ ॥ వివాహస్యతు రాగా ధీనత్వాచ్చ వివాహ
 శ్చానియతః ॥ స్నాత్వా సముద్వహేత్ కన్యాం, ఇతి సమావర్తన వివా
 హయో రవినాభావాన గమాత్ । తథా ॥ శ్లో! గోదాన మకృతం
 యస్య వివాహశ్చే దుపస్థితః । యామ్యాయ నేపి కుర్వీత గోదానం స్నా
 తకంచై ॥ గోదానదీని కార్యాణి వివాహత్పూర్వవాసరే । ఏకత స్త్రే
 ణవా కుర్యా దితి వేద విదోవిదుః ॥ తథా ॥ శ్లో! వివాహ దినసా త్పూ
 ర్వం రద్ధినే స్నానమాచరేత్ । వివాహ దినసాథస్తా ద్భవేతు స్నాతకవ్ర
 తమ్ ॥ కింతు, స్నాతస్తూప యమాదర్శా బృహతోయారి నసద్గతిమ్ ।
 తస్మాదాసన్న వైవాహ స్నాతకర్మ సమాచరేత్ ॥ ఇతి వచనాచ్చ
 వివాహభావే స్నానంచానియతమ్ । కించ ॥ శ్లో! అనాశ్రమీ సతిశ్చేత
 దినమేక మపిద్విజః । ఆశ్రమేణ వినాత్రిప్త వ్రామశ్చిత్తే యతేతుసఇతి ।

స్వీకృత్య । యథోక్తపాఠ్యశ్రిగమం నిశ్చిత్య । మమకుమారస్య జాత
 కర్మనామకరణాన్న ప్రాశన చౌలోపనయ నాధికార యోగ్యతా సిద్ధి
 మనుగృహ్లాను భవంతః । ఇతి విజ్ఞాపయామి ॥ హేయజమాన- తవ
 కుమారస్య జన్మలగ్న ప్రభృత్యేతదుపనయన శుభలగ్నపర్యంతం,
 సమ్భావితానాం పాపానాం నివహరణాథం, స్వర్ణధాన్యాజ్యకృచ్ఛా
 చరణేనతి, సమ్భావితేభ్యః పాపేభ్యోయం కుమారో ముక్తోభామా
 ద్విముక్తో భూయాత్ । తవకుమారస్య జాతకర్మనామకరణాన్న ప్రాశన
 చౌలోపనయనాధికార యోగ్యతా సిద్ధిరస్తి త్యనుగృహ్లామః ॥
 అచమ్య- పూర్వోక్త.....శుభతిశా మమకుమారస్య శరీరశుద్ధి
 ద్వారా జాతకర్మనామకరణాన్న ప్రాశన చౌలోపనయ నాధికార
 యోగ్యతా ఫలసిద్ధ్యథం, పరిమరుపదిప్త ప్రకారేణ స్వర్ణధాన్యాజ్య
 కృచ్ఛాన్యాచరిష్యే ॥ శ్లో! స్వర్ణంపవిత్ర మమలం స్వర్ణంపాప
 హరణాశనమ్ । స్వర్ణంహి శృంగరంయస్మా దతశ్చాన్తి ప్రియచ్ఛమే ॥
అన్యైబాహ్మణాయ శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపాయ శ్రీమహావిష్ణు
ప్రీత్యథం- మమకుమారస్య శరీరశుద్ధిద్వారా జాతకర్మ నామకరణాన్న
 ప్రాశన చౌలోపనయ నాధికారయోగ్యతా ఫలసిద్ధ్యథం స్వర్ణకృచ్ఛ
 ప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సమ్రుదదేనమమ ॥
 శ్లో! ధన్యజ్ఞురోపి దాతార మహలోకే పరత్రచ యస్మాత్ప్రముచ్యతే
 ధన్య మతశ్చాన్తి ప్రియచ్ఛమే ॥ అన్యైబాహ్మణాయ
యోగ్యతా ఫలసిద్ధ్యథం ధన్యకృచ్ఛ ప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తి
హిరణ్యం తుభ్యమహం సమ్రుదదేనమమ ॥ శ్లో! కామధేవో సుము
ద్భూతు సర్వకర్తుషు సంస్థితమ్ । దేవానామాజ్య మాహుత మత
శ్చాన్తి ప్రియచ్ఛమే ॥ అన్యైబాహ్మణాయ.....యోగ్యతా

పాహిత్రయోదశ హోమాః.

ఆచమ్య- పూర్వోక్త.....శుభతిథౌ మమకుమారస్య
 బాతకర్మ నామకరణానుప్రాశన చౌలోపసయనాది కర్మసు తత్తత్కాల
 వ్యవహితేషు తైస్త్వైకర్మభిః పురస్తాత్పూర్వస్కారం కర్తుమస్మాక మాచా
 ర్యత్యయోగ్యతా ఫలసిద్ధ్యర్థం పాహిత్రయోదశ హోమజ్ఞురిష్యే
 తత్కాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య లబ్ధుత్య పరిస్తీర్య చతుష్పాత్రప్రయోగా
 ద్యాజ్య సంస్కారాస్తేగ్నిం పరిషిచ్య || అక్తితేను మన్యస్వ । అను
 శుతేను మన్యస్వ । సుస్త్వతేను మన్యస్వ । దేవసవితః పసువ ।
 ఏకమ్- ద్యే- తీణి- చత్వారి || ఓ- పునహూర్ధా నివర్తస్వ పునరగ్న
 ఇషాయమా । పునర్నఃపాహి విశ్వతస్త్వాహః । అగ్నయ ఇదంనమమ ।
 సహరయ్యా నివర్తస్వాగ్నే పిన్వస్వధారయా । విశ్వప్రియా విశ్వత
 స్సరి స్త్వాహః । అగ్నయ ఇదంనమమ || పాహినో అగ్న ఏనసేస్త్వాహః ।
 అగ్నయ ఇదంనమమ । పాహినో విశ్వవేదసే స్త్వాహః । విశ్వవేదస
 ఇదంనమమ || యజ్ఞంపాహి విభావసోస్త్వాహః । విభావసన ఇదంనమమ ।
 సర్వంపాహి శతకృతో స్త్వాహః । శతకృతన ఇదంనమమ । పాహినో
 అగ్న ఏకయా । పాహ్యుత ద్వితియయా । పాహ్యార్హః తృతీయయా ।
 పాహిగోగ్ని తస్మభిరహో స్త్వాహః । వసవ ఇదంనమమ || భూరగ్న

యేచ పృథివ్యైచ మహాతేచ స్వాహా ॥ అగ్నయే పృథివ్యై మహత
 ఇదం నమమ ॥ భువో నాయవే చాంతరిక్షాయచ మహాతేచ స్వాహా ॥
 నాయవే అంతరిక్షాయ మహత ఇదం నమమ ॥ సువరాదిత్యాయచ దివేన
 మహాతేచ స్వాహా ॥ ఆదిత్యాయ దివే మహత ఇదం నమమ ॥ భూర్భువః
 స్సువ పృథ్వీమసేచ సక్షతేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చ మహాతేచ స్వాహా ॥
 చంద్రమసే సక్షతేభ్యో దిగ్భ్యో మహత ఇదం నమమ ॥ పునర్హర్షా
 నిరర్హస్వ విశ్వత స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ॥
 సహర్యాయ విశ్వతస్పరి స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ॥
 పునఃపరిషిచ్య అదితేవ్య మగ్న్తాః ॥ అనుమతేవ్య మగ్న్తాః ॥ సు
 వ్యతేవ్య మగ్న్తాః ॥ దేవసవితః ప్రాసావీ ॥ అనేన పాహిత్రయోజన
 హూమేన గవాసర్వాత్మకః శ్రీమహావిష్ణుస్సుప్రీతో వరదోభవతు
 మమకుమారస్య జాతకర్మ నామకరణాన్నప్రాశన చౌలోపనయనాధి
 కార యోగ్యతా ఫలసిద్ధిరస్త్వితి భవన్తోబుగ్నిన ॥ తనకుమారస్య
 జాతకర్మ నామకరణాన్నప్రాశన చౌలోపనయనాధికార యోగ్యతా
 ఫలసిద్ధిరస్తు ॥

—* అతశ్లోకాః *—

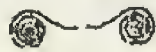
శ్లో॥ కాలాతీతాని కర్మాణి సామ్రాజ్యమత్యుత్తరాణిచ ॥ కాలా
 తీతాని కృత్యైవ విదధ్యా నుత్తరాణితు ॥ తద్దోష శమనాథాయసాహి
 హూమం సవచరేత్ ॥ కుచ కర్మణ్యస్తరితే చైవ కుర్యా

తాహి త్రయోదశమ్ తథాచ ॥ శ్లో॥ జాతకాదీని కర్మాణి తస్య
తాతేఽకృతానిచేత్ । మాంబిబద్ధన కాలస్య తత్ప్రకృత్యా దను
కమాత్ ॥ తత్తత్కర్మా త్యయామాధ్వం పాయశ్చిత్తం సమాచ
రేత్ । పాహిత్రయో దశంకుత్వా జాతాది కమమాచరేత్ ॥
పునరూర్ధ్వా సహజ్యస్తే మధ్యేపాహీతి పఞ్చకమ్ । మహా న్యూహృతి
భిశ్చైవ పాహిహేమామం సమాచరేత్ ।

—* జాతాదికర్మాచా, దేవతాహవనమ్. *

పూర్వోక్తవర్ణనా విశేష విశిష్టాయాం శుభతిథౌ అస్యకుమారస్య
జాతకర్మ నామ కరణాన్నపాశన చౌలోప నయనాద్ధాప్యేన తదాచా
దేవతా హవనాఖ్యం కర్మకరిష్యే ॥ దేవతాహవనం కుర్యాత్ ॥

అథ- జాతకర్మ.

జాతే కుమారేఽస్యహిరణ్యనాభ్యుదయకం కృత్వా జాతేనకర్మణా సగ్ధ
స్కరిష్య ఇతిసద్కల్ప్య ॥ కుమారంపత్నించ దక్షిణతదిపవేశ్య । స్వయ
ముత్తరత ఆసేనః పాణినాయుమ్య । పూర్వోక్త... .. శుభతిథౌ,
మమకుమారం గర్భదోష శమనాకా మవ్యాహతాయురారోగ్యైశ్వర్య
బలపుష్టి పృజ్ఞామేధా జననసిద్ధ్యథా జాతేనకర్మణా సగ్ధస్కరిష్యే ॥
దినస్పరీత్యనువాకాస్తే కుమార మభిమృశ్య ॥ దినస్పరీత్యమంజు
అగ్నిరస్మన్దైవరీతుం వజ్రజాతవేదాః । త్రౌతీయమపు స్త్రమహాలజన

పోశానే తృనుశిష్య నటుఁగురుః । బాధమిత్యేవ సర్వత్ర ప్రియతా
యా త్రతోవటుః ॥ ఆదిమధ్యాన సానేషు భవచ్ఛబ్దోపలక్షితః ॥ బ్రా
హ్మణక్షత్రియవిశాం భిక్షాచర్యం యథాక్రమమ్ ॥

అగ్ని కార్యమ్.

సాయం సన్ధ్యావస్తనం కృత్వా । ఆచమ్య-పూర్వోన్త.....
సుభలికా-ఆయుర్వర్షోయశో బలాభి వృద్ధ్యథాం సాయమగ్నికార్య
సమిదాధానంకరిష్యే ॥ అగ్నింపరిశ్చేతి పరిమృజ్య ॥ పరిత్వాగ్నే పరి
మృజామ్యాయుషాచ ధనేనచ । సుప్రజాః ప్రజయాభాయాసమ్
సువీరోవీరైః సువర్చావర్చసా సుసోమఃసోమైః సుగృహాగృహైః సు
పతిఃపత్యా సుమేధామేధయా సుబ్రహ్మ బ్రహ్మచారిభిః । అగ్నిమల
క్ష్మత్య ॥ అగ్నయేనమః । హుతావహాయనమః । హుతాశినేనమః ।
కృష్ణవర్తనేనమః । దేవముఖాయనమః । సప్తజహ్వాయనమః । వైశ్వా

ఉపనయనార్థం ఆచమ్య తర్వాత్ అహరహస్పానుంహృతి, సాయ
మేవ సమిదాధానంకరిష్యే, యచ్ఛబ్దాస్త్ర సాయంహృతికార్యభోగదేవ, ఇతి
సాయమేవాగ్నిపూజిత్యే ఇతి విల్వవిధ్యభోగసవాదా, అగ్నిపూజావరకల్పం సమిదా
ధావమితి ॥

పరిత్వాగ్నే । పరిమృజామి । ఆయుషాచ । ధనేనచ । సుప్ర
జాః । ప్రజయా । భూయాసమ్ । సువీరోవీరైః । సువర్చాః । వర్చసా ।
సుసోమః । సోమైః । సుగృహాగృహైః । సుపతిః । పత్యా । సుమే
ధాః । మేధాయా । సుబ్రహ్మ । బ్రహ్మచారిభిః ।

- సరాయనమ్ । జాతవేదసేనమ్ ॥ అదితేనుమన్యస్య । అనుమతేను
 మన్యస్య । సరస్వతేనుమన్యస్య । దేవసవిత్సహస్యస్య । అగ్నేయేనమి
 మిత్యాది ద్వాదశభిర్వాహృతి ర్విశృతాభి సమస్తాభిశ్చేతి చతస్పభిః
 పృథిమన్త్రం హస్తాభ్యాం సమిధష్టాదశ ఆదభ్యాత్ ॥ ౧౦-అగ్నేయేన
 మిధ మాహాకమం బృహతేజాతవేదసే యథాత్వమగ్నే సమిధాసమిధ్య
 స సపంచూమాయమా వర్చసా సన్యామేధయా ప్రజయావశుభి ర్బు
 హ్మవర్చసే నాన్నాద్యేన సమేధయన్వాహ ॥ అగ్నేయధదంశమమ్ ।
 ౨ సోమోన్యేధి పీమహిస్వాహ ॥ అగ్నేయధదంశమమ్ । ౩ సమిదసి సమేధ
 పీమహి స్వాహ ॥ అగ్నేయధదంశమమ్ । ౪ తేజోవితేజో మయిధేహి
 స్వాహ ॥ అగ్నేయధదంశమమ్ । ౫ అహోఅద్యాస్య చాక్షుగ్ం రశే
 సమస్పృక్షహి । పయస్వాగ్ం అగ్నేఅగమం తుమాసగ్ంస్పృజ నర్చసా
 స్వాహ ॥ అగ్నేయధదంశమమ్ । ౬ సుమాగ్నే నర్చసాస్పృజ ప్రజయా
 చ ధనేనచస్వాహ ॥ అగ్నేయధదంశమమ్ । ౭ విద్యస్తేజస్యదేవా ఇ
 స్తోవిద్యా త్నహర్షిభిస్వాహ ॥ ఇన్ద్రాయేదంశమమ్ । ౮ అగ్నేయేబృ
 హతే నాకాయస్వాహ ॥ అగ్నేయేబృహతే నాకాయేదంశమమ్ ।
 ౯ ద్యావాపృథివీ భ్యాగ్ స్వాహ ॥ ద్యావాపృథివిభ్యా మిదంశమమ్ ।
 ౧౦ ఏషాతేఅగ్నే సమిత్తయానధాస్య చాప్రాయస్యచతయూహం వధామా

అగ్నేయేనమిధమ్ । ఆహాకమమ్ । బృహతే । జాతవేదసే । య

నోభూయాస మాప్యాయమానశ్చస్వాహాః । అగ్నయథదంనమమ ॥
 ॥ యోమాగ్నే భాగివగంసస్సమథాభాగం చిత్తేషత్యభాగమగ్నే అమ్మ-
 నుమామగ్నే భాగినమ్మరుస్వాహాః ॥ అగ్నయథదంనమమ ॥ 12 సమిధ
 మాధామాగ్నే సర్వవృతోభూయా స్తస్త్వాహాః । అగ్నయథదంనమమ ।
 భూస్వాహాః । అగ్నయథదంనమమ ॥ భువస్వాహాః ॥ వాయనథదం
 నమమ ॥ సువస్వాహాః ॥ సూర్యాయేదంనమమ । ఓం-భూర్భువ
 స్సువస్వాహాః । పృజాపతయ ఇదంనమమ ॥ పునఃపరిషేన్య ॥ అతితే
 న్వమగ్న్స్థాః । అనుమతేన్వమగ్న్స్థాః । సరస్వతేన్వమగ్న్స్థాః । దేవసవితః
 పాసావీః । యతేలగ్నే మయిమేధా మిత్యుపస్థాయ । యతేలగ్నే ।

థార్త్యమగ్నే । సమిధా । సమిధ్యసే । ఏనమ్ । మామాయుసా । వర్చ
 సా । సన్యామేధయా । పృజయా । పశుభిః । బ్రహ్మవర్చసేన । అ
 న్నాద్యేన । సమేధయస్వాహాః ॥ అగ్నయథదంనమమ ॥ ఏథోసి । ఏధి
 సీమహి । స్వాహాః ॥ అగ్నయథదంనమమ ॥ సమిదసి । సమేధిషీమహి ।
 స్వాహాః ॥ తేజోసి । తేజోమయిధేహి । స్వాహాః ॥ అగ్నయథదంనమమ ।
 అపోఅద్య । అన్వదాశిమమ్ । రసేన । సమస్మృక్మహి । పయస్వాహాః ।
 అగ్నే । ఆగమమ్ । తంమా । సగంస్పృజ । వర్చసా । స్వాహాః ॥ అగ్న

తేజస్తేన | అహమ్ | తేజస్వి | భూయాసమ్ || యతేలగ్నే | వర్చస్తే
 న | అహమ్ | వర్చస్వి | భూయాసమ్ || యతేలగ్నే | హరస్తేన |
 అహమ్ | హరస్వి | భూయాసమ్ || మయిమేధామ్ | మయిప్రజామ్ |
 మయ్యగ్నిః | తేకోదధాతు || మయిమేధామ్ | మయిప్రజామ్ | మయీ
 నగ్నిః | ఇన్ద్రియందధాతు || మయిమేధామ్ | మయిప్రజామ్ | మయి
 సూర్యః | భావోదధాతు || (యతేలగ్నే తేజస్తేనాహం తేజస్విభూ
 యాసం యతేలగ్నే వర్చస్తేనాహం వర్చస్విభూయాసం యతేలగ్నే
 హరస్తేనాహం హరస్విభూయాసమ్ || మయిమేధాం మయిప్రజాం
 మయ్యగ్నిస్తేకోదధాతు మయిమేధాం మయిప్రజాం మయీన్ద్రోఇన్ద్రి

య ఇదంనమమ || సంమాగ్నే | నర్చసాస్పృజ | ప్రజయాచ | ధనేనచ |
 స్వాహా || అగ్నయఇదంనమమ || విమ్యన్తే | అస్యదేవా | ఇన్ద్రో
 విద్యాత్ | సహర్షభిః | స్వాహా || ఇన్ద్రాయేదంనమమ || అగ్నయే
 బృహతే | నాకాయస్వాహా || అగ్నయే బృహతేనాకాయేదంనమమ ||
 ద్యావాప్రథినిభ్యామ్ | స్వాహా || ద్యావాప్రథినిభ్యామిదంనమమ ||
 ఏతాతేలగ్నే | సమిత్రయా | వర్ధస్వచ | ఆప్యాయస్వచ | తయాహమ్ |
 వర్ధమానః | భూయాసమ్ | ఆప్యాయమాసత్స | స్వాహా || అగ్నయ

యందధాతు మయిమేధా మయిప్రజాం మయిసూర్యో భాజోదధా
తు") మానస్తాకథిత జపతే । మానస్తాకే । తేనయే । మాయా
షి । మానోగోషు । మానః । అశ్వేషు । కీరిషు । వీరాన్మానః । న
ద్రభామితః । నధీః । హవిష్మన్తః । నమసా । విధేమతేః (మానస్తాకే
తేనయే మానఆయుషి మానోగోషు మానోఅశ్వేషు కీరిషు । వీరాన్మా
నో రుద్రభామితో వధీహవిష్మన్తో నమసావిధేమతే) మేధావిశ్వా
దిభి స్త్రీలకంధారయేత్ ॥ మేధావీ భూయానమ్ । తేజస్వీ భూయానమ్ ।
నరచ్చస్వీ భూయానమ్ । బ్రహ్మవర్చసీ భూయానమ్ । ఆయుష్మాన్

ఇదంనమమ ॥ యోమాగ్నే । భాగినమ్ । సన్తమ్ । అథాభాగమ్ ।
చీకీప్వతి । అథాగమగ్నే । తక్కుర । మామగ్నే । భాగినక్కుర ।
స్వాహా ॥ అగ్నయఇదంనమమ ॥ సమిధమ్ । ఆథాయ । అగ్నే । సర్వ
వృతః । భూయానమ్ । స్వాహా ॥ అగ్నయఇదంనమమ ॥ భూస్వాహా ॥
అగ్నయఇదంనమమ ॥ భువస్వాహా ॥ వాయవఇదంనమమ ॥ సువ
స్వాహా ॥ సూర్యాయేదంనమమ ॥ ఓంభూర్భువస్సువస్వాహా ॥ పృ
థవీతయఇదంనమమ ॥

భూయాసమ్ । అన్నోదో భూయాసమ్ । యశస్వీ భూయాసమ్ । సర్వ
సమ్మద్ధో భూయాసమ్ ॥

శ్లో॥ మేధావీచ లలాటేతు తేజస్వీ వక్షిణేభుకే । వర్చస్వీచ
భుకేవామే హృదయే బ్రహ్మసర్పసి । ఆయుష్మా న్నాభిదేశేతు । అ
న్నోదో కంఠదేశతః । యశస్వీ పుష్కదేశేతు శిరస్సర్వ సమ్మత్తయే ।

పునస్త్యాదిత్యాది హస్తాభ్యాం అగ్ని సమిధమాధాయ । పున
స్త్యాదిత్యా మదాగ్రీ వసన్తస్పరుష్ఠతాం పునర్బ్రహ్మో వసుసేథ య
జ్ఞైః । ఘృతేనత్వం తనువోవర్ధయస్వ సత్యాస్సను యజమానస్య కా
మాస్సాప్సహః ॥ అగ్నియే వసుసేథా యేదంసమనుః १

స్వస్తిశ్రద్ధాం మేధా మిత్యగ్ని ప్రాథకస నమస్కారంతుర్యాతే ।
స్వస్తి శ్రద్ధాం మేధా యశఃప్రజ్ఞాం విద్యాంబుద్ధిం శ్రియంబలమ్ ।
ఆయుష్యం తేజ ఆరోగ్యం దేహిమే హవ్యవాహన । యస్యస్మృత్యాచ
నాచూక్త్యా తపోహూతామ క్రియాదిభు । న్యూనం సమ్పూర్ణతాం
యాశి సద్యోవస్తే హుతాశనమ్ ॥ మున్తహీనం క్రియాహీనం భక్తి
హీనం హుతాశన । యథుతను మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ।

१ పునస్త్యా । ఆదిత్యాః । మదాగ్రీః । వసన్తః । సమిన్ధతామ్ । పునః ।
బ్రహ్మణః । వసుసేథ । యజ్ఞైః । ఘృతేనత్వమ్ । తనువః । వర్ధయస్వ ।
సత్యాస్సను । యజమానస్య । కామాస్సాప్సహః ॥ అగ్నియేవసుసేథా
యేదంసమనుః ॥

చతుస్సగర పర్యంతమ్, గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభంభవతు । భాగవ
 ర్వావన, ఆప్నవాన, ఔర్వ, జానుదగ్మ్య । పశ్చాద్దేయ, పవరాన్విత,
 శ్రీవత్సన గోత్రః, ఆపస్తమ్బ సూత్రః । కృష్ణ యజుశ్శాఖాభ్యాయీ ।
 నారాయణశర్మాహమ్భో అభివాదయే! ఇతి గురుమాతర మన్యాగ్శ్చ
 పృథ్వాన్నమస్కుర్యాత్ ॥ తతోగురు ర్భ్రువ్వివాగ్యపితి కుమారగ్ం
 సగంశాస్తి సర్వత్రానుశాసనే బాధమేమ కరోమితి వటుర్భూయాత్ ।
బ్రహ్మచార్యసి । బాధమస్మి । కామచార వాదభక్షణ కామోపభ
వామి । అసాశాస । బాధమశ్నామి । కర్మకురు । బాధకరోమి । మా
నుషుషాః । బాధంధివా నస్వపిమి । భిక్షాచర్యంచర । బాధంచరామి ।
ఆచార్యాధీనోభవ । బాధంభవామి । భవద్భి రననుజ్ఞాతస్సన్, యాజ
నాదికర్మ నకరోమి ॥ * అథాస్మై అరిక్తుంపాత్రం ప్రయచ్ఛన్నాహః ।

* శ్లో! మాతరంవా స్వసారంవా మాతుర్వా భగినినిజామ్ ।
 భిక్షేతభిక్షాం పృథమం యాచైతం నవిమానయేత్ ॥ విమానమనామ
 ప్రత్యాఖ్యాన మిత్యథః ॥ శ్లో! ఆగ్రేభిక్షేత జనని మప్రత్యాఖ్యాయ
 నీచయా । బ్రాహ్మణీ తాదృశీంవాపి స్త్రీయమగ్రేచ యాచయేత్ ।
 గర్భిణీనైవ యాచేత విధవాం మతీమాన్నచ । ఆగ్రేభిక్షేత జనని మ
 ప్రత్యాఖ్యాయనీ చయా । పశ్చాత్పితర మన్యాంశ్చ హ్యచార్యం
 బాధవాంస్తథా ।

సూ! భవన్పూర్వయా బ్రాహ్మణోభిక్షేత! భవా, భిక్షాం, దదాతు!
 ఇతి పురుషం, భవతి, భిక్షాం, దేహి । ఇతి స్త్రీయమ్ ॥ ౧ ॥ భవన్మధ్య

స్వమాతర మేవాగ్రే భిక్షేత, భగినీవా । అపరీత్యాఖ్యాయిసిమ్ ॥
 తీర్ణ్యహని పౌత్యహ మామభైష మాచరేత్ । చతుశ్చైహన్యస్మ
 సంస్కారేణ సంస్కూర్యాత్ ॥ భవత్పూర్వయా బ్రాహ్మణోభిక్షేత ।
 భవన్మధ్యయా రాజన్యః । భవదన్త్యయా వైశ్యః । భవాన్నిత్యాం దదా
 త్వితీ పురుషం । భవతి, భిక్షాం, దేహీతి స్త్రియమ్ । భిక్షాం యాచ
 యేత్ ॥ పృథమపినాది త్యక్తహ మేతమగ్నిం ధారయే దక్షార లవణం
 భుంజీత, తతః, ఆచార్యవటూ ఆశీర్వచనం ప్రాప్య । బ్రాహ్మణా తో
 పయిత్యా, బంధుభిస్సహ భుంజీయూతామ్ ॥

సమాప్తమ్

యా రాజన్యః ॥ భిక్షాం, భవాన్, దదాతు ॥ భిక్షాం, భవతి, దేహీ
 ఇతి ॥ ౨ ॥ భవదన్త్యయా వైశ్యః ॥ దదాతు, భిక్షాం, భవాన్ ॥ దేహీ,
 భిక్షాం, భవతి ॥ ౩ ॥ తథా శ్లో । భవత్పూర్వం చరేద్భైష ముపనితో
 ద్విజోత్తమః । భవన్మధ్యన్తు రాజన్యో వైశ్యన్తు భవనుత్తరమ్ ॥ కించ
 ఆదిమధ్యావ సానేషు భవచ్ఛబ్దోప లక్షితః । బ్రాహ్మణాక్షత్రియ వి
 శాం భిక్షాచర్యం యథాకృమమ్ ॥ ఉపనయన దీక్షానంతరే ॥ శ్లో । గృ
 హ్మణ్యాక్త విధినోపేతః పరివర్త్యోత్త రీయకమ్ । దండంపాత్రం సమా
 దాయ సమస్కృత్య ధరింతుమ్ । భిక్షార్థన్తు తతోమానీ ద్విజవేశ్మ
 తథావ్రజేత్ ॥ వేదయజ్ఞై రహీనానాం ప్రశస్తానాం స్వకర్మసు । బ్ర
 హ్మచార్యా హరేద్భైషం గృహేభ్యః ప్రియతోష్వహమ్ ॥ గురో
 కులేన భిక్షేత స్థూతి కులబంధుషు । అలాభే త్వన్యగేహానాం పూర్వం
 పూర్వం పరిత్యజేత్ ॥ సర్వంవాపి చరేద్ద్రామం పూర్వోక్తానా మసం

దేవతాహ్వనమ్.

ఆచమ్య- పూర్వోక్తవజ్రణ విశేషణ విశిష్టయాం శుభలిథా-
 తత్తత్కర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదబ్ధత్వేన తదాదా దేవతాహ్వ
 నాఖ్యం కర్మకరిష్యే ॥ కాంస్యపాతే తండులతాంబూల హిరణ్యా
 వికం గృహీత్వా ॥ పరిషదం త్రిపుదక్షిణీకృత్య ॥ నమోమహద్భ్యో
 నమోఅర్చకేభ్యో నమోయునభ్యో నమతిశేభ్యః ॥ యజ్ఞానుదేవా
 యదిశక్తవామ మాభ్యాయస్త్వం స్తమావృషిదేవాః ॥ అహోదేవతాః ॥
 నాన్ది ముఖాఃనాన్ది ॥ నాన్దివృద్ధపిఠామహి వృద్ధపిఠామహి వృద్ధ
 మాతరః గోత్రాస్సత్యవసు సుజ్ఞకా విశ్వేదేవాః ॥ నాన్దిముఖాఃనాన్ది ॥
 నాన్దివృద్ధపిఠామహి వృద్ధపిఠామహి వృద్ధపితరః ॥ గోత్రాస్సత్యవసు
 సుజ్ఞకా విశ్వేదేవాః ॥ నాన్దిముఖాఃనాన్ది ॥ నాన్దివృద్ధమాతామహి

వృద్ధమాతుః పితామహ వృద్ధమాతుః పృషితామహః సుదారాః । గోత్రా
 సత్వవసు సంజ్ఞకా విశ్వేదేవాః । నాస్తీముఖాః నాస్తీ । నాస్తీఉభాభ్యా
 ముభాభ్యాగ్ం సత్వవసు సంజ్ఞకవిశ్వేదేవాశ్చ గృహసిద్ధమన్నం పర
 మాన్నప్రముఖ ముభయాత్మకదైవికం శ్వఃపరశ్వోవా భోజయిష్యే ।
 (హిరణ్య ద్రవేణాద్య తోషయిష్యే॥) నాస్తీ వృద్ధ పృషితా మహ్యః
 ప్రియంతాం ప్రియంతామ్ । నాస్తీ వృద్ధపితామహ్యః ప్రియంతాం ప్రియ
 న్తామ్ ॥ నాస్తీ వృద్ధమాతరః ప్రియంతాం ప్రియంతామ్ ॥ సత్వవసు
 సంజ్ఞక విశ్వేదేవాశ్చ ప్రియంతాం ప్రియంతామ్ ॥ నాస్తీ వృద్ధపృషితా
 మహః ప్రియంతాం ప్రియంతామ్ ॥ నాస్తీ వృద్ధపితామహః ప్రియంతాం
 ప్రియంతామ్ ॥ నాస్తీ వృద్ధపితరః ప్రియంతాం ప్రియంతామ్ ॥ సత్వవసు
 సంజ్ఞక విశ్వేదేవాః ప్రియంతాం ప్రియంతామ్ ॥ నాస్తీ వృద్ధమాతామహ
 వృద్ధమాతుః పితామహ వృద్ధమాతుః పృషితామహః సుదారాః
 ప్రియంతాం ప్రియంతామ్ ॥ సత్వవసుసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః ప్రియంతాం
 ప్రియంతామ్ ॥ నాస్తీ వృద్ధప్రపితా మహేభ్యో వృద్ధపితా మహేభ్యో
 వృద్ధమాతృభ్యః । సత్వవసుసంజ్ఞకేభ్యో విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నాస్తీము
 ఖాభ్యః । నాస్తీ వృద్ధప్రపితా మహేభ్యో వృద్ధపితా మహేభ్యో వృద్ధ
 పితృభ్యః । సత్వవసు సంజ్ఞకేభ్యో విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నాస్తీముఖేభ్యః ॥
 నాస్తీ వృద్ధమాతామహ వృద్ధమాతుః పితామహ వృద్ధమాతుః ప్రపితా
 మహేభ్యో సుదారేభ్యో సుత్వవసు సంజ్ఞకేభ్యో విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో
 నాస్తీముఖేభ్యో నాస్తీముఖాభ్యః ॥

ఇదాదేవహూ ర్మనుర్మజ్జనీ ర్భ్రహ్మస్పృతికుక్థా మదాని శగంపిష
 ద్విశ్వేదేవా స్సుక్తవాచః సృథివిమాత రామాహిగంసీ ర్మధుమనిష్యే
 మధుజనిష్యే మధువక్ష్యామి మధువదిష్యామి మధుమతీ దేవభ్యో
 వాచముద్యాసగం శుక్రాపేజ్యం మనుష్యేభ్యస్తమా దేవాఅవస్తు
 శోభాయై పితరోనుమదస్తు ॥ నానీదేవతా శ్శోభనదేవతా ఇష్టాదేవతా
 యుగ్మీభూయ, సముచ్చయీభూయ, అస్యకుమారస్య ఉపనయన వేదికా
 మాగత్య, ఉపనయన ముహూర్తం స్వీకృత్య, పాలాశ హేళామ
 పర్యంతం అస్యాంవేదికాయాం సుఖేననివసస్తు, మారక్షస్తు, కుమా
 రగంరక్షస్తు ॥ ఇదప్రహీ ॥ ఇదామగ్నే పురుషగంసగంస్తని గోశ్చ
 శ్వత్తమగం హవమానాయసాధ, స్యాన్నస్సును సనయో విజా
 వాగ్నే సాతేసు మతిర్భూత్వస్మే ॥ నానీదేవతా శ్శోభనదేవతా
 ఇష్టాదేవతా, యుగ్మీభూయ, సముచ్చయీభూయ, అస్యకుమారస్య ఉప
 నయనవేదికా మాగత్య, ఉపనయనముహూర్తం స్వీకృత్య, పాలాశ
 హేళామ పర్యంతం అస్యాంవేదికాయాం సుఖేననివసస్తు, మారక్షస్తు,
 ఋమారగంరక్షస్తు, అదితప్రహీ ॥ ఈదామహే దేవాగం ఈదేన్యాన్న
 మస్యామ సమస్యాన్, యజామహుజ్ఞియా నిత్యాహ మనుష్యాహ
 మదేన్యాః పితరోనమస్యా దేవాహుజ్ఞియా దేవతావతద్యథా బాగం

యజతి || నాస్తిదేవతా శోభనదేవతా ఇష్టదేవతా యుగ్మీభూయ,
 సముచ్చయీభూయ, అస్యకుమారస్య ఉపనయన వేదికామాగత్య |
 ఉపనయన ముహూర్తం స్వీకృత్య | పాలాశావళామ పర్యంతం
 అస్యాంవేదికాయాం సుఖేననివసన్తు | మూరక్షన్తు | కుమారగ్ం
 రక్షన్తు || సరస్వత్యేహి || ఇదప్రహృదిత ఏహిసరస్వత్యే హ్యస్తావే
 హ్యస్తావే హ్యస్తావేహి || శోభనగ్ం శోభనమ్ || నాస్తి శోభన దేవతా
 భ్యోనమః భ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాంకుర్యాత్ ||
 ఇడావాచనాజ్ఞత్యేన అభ్యుదయక బ్రాహ్మణ భోజనాసనాచ్ఛాదన
 ప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమః ||
 సమాప్తమ్ ||

—* అతశ్శ్లోకాః. —*

వాక్యమ్ || నామాన్న చోలోపనయన గోదాన వివాహాభాన
 స్నానసీమన్త పుగ్ంసువనేషు పూర్వేద్యుర్వాస్తీముఖం కుర్యా జ్ఞాత
 కర్మణి సద్యః || తథాచ || శ్లోః జాతనామాన్న చోలోప స్నాత
 సీమన్త పుంసవే | వివాహాభాన గోదానే నాస్తిశ్శ్రద్ధా విధీయతే ||
 కించ || నామాది నాస్తికరణం పుణ్యాహం ద్విజభోజనం | రక్షాబంధన
 మన్నాది చోలాద్యఙ్కుర మేవచ || అత్రవిశేషః || గర్భాభానే వివా
 హేచ పుంసవే జాతకర్మణి | నామోపాశరణే స్నానే వ్రతేషుచ సమా
 పనే | బ్రాహ్మణా భోజయేదన్తే వాచయే దాశిష్యస్తథా || సీమన్తో
 న్మయనేచైవ అన్నపాశ్రయ చోలయోః | ఉపాయనేచ గోదానే అదా

న్యభిస్సగ్ స్పృశ్యాన్న పహరతి । రుద్రాయ తన్మితరా యేదం
నమమ । అపఉపస్పృశ్య । అస్యకర్మణః హోమప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యథా
పృథికామః జయాదిహామం కరిష్యే ॥ జయాదిబ్రహ్మ విసర్జనా నే
అపరేణాగ్నిః ప్రాచీం కుమారముపవేశ్య ॥ * తేన్యాశలల్యా త్రిభిర్దర్శ
పుంజీలై శ్శలాలుగ్లప్సేనేతి కుమారస్యశిరః తూష్ణీం కేశాన్వినీయ ।
పశ్చాన్నిరస్య । అపఉపస్పృశ్య । † యథర్షి శిఖానిదధాతి । యథావై
మాం కులధర్మస్యా దపాగ్ం సగ్ంసర్జనాద్యాకేశ నిధానాత్సమానమ్ ।

* తతః ఉష్ణేనవాయవఇతి యజమా ఉష్ణాశ్శీతా న్యపఱసియ ॥ ఉష్ణేన
వాయ వృదకేనేహ్యదితిః కేశా వపతు ॥ ఉష్ణాదకం శీతోదకేనిసియ ।
అపఉన్దన్వీతి ప్రిగారభ్యప్రదక్షిణం కుమారస్య శిరఉన్దన్వీతి । అపఉ
న్దన్వ జీవసే ద్ధిర్ఘాయుత్వాయవర్చసే । జ్యోక్ష్మ సూర్యంద్రశే ॥
(యేనావపదితి చతస్పృభిః ప్రతిమన్త్రం ప్రతిదిశం ప్రదక్షిణం ప్రవపత్య
సావిత్యత్ర కుమారస్యనామోక్త్వా శర్మన్నితిబ్రూయా దేవగ్ంసర్వత్రా
నృళ మన్త్రవజ్రం వయమసావేషితి ద్వయోశ్శర్మన్నితి । దక్షిణతో
మూతా బ్రహ్మచారీనా యవసహిత మనమహాశ్శక్రత్పిండం గృహ్ణీ
యాత్ ॥) క్షురసహితాం స్త్రీం దర్శనాదాయ । ఉర్ధ్వాగ్

* శ్లోః ఏకమాలంబ్యకాఖిలం సర్వైః పరైఃపునఃయతిః ॥

శిలాలుగ్లప్సేనామేతి నిర్వచ్యోక్తమయచ్ఛంక ॥

† యథర్షి యావన్త ఋషయస్సప్రకరే తావతి శిఖానిదధాతి । ఏకాక్షరేషు
వైకాక్షిణి, ద్వాక్షరేషుశ్చ ద్విక్షర్యాది । అథవా । యథామేవ ప్రకారేన, ఏహి, మ
లకావాం. కులధర్మదశననే సమా నిదధానమ్ ॥

పూర్వతో వైధానయః । యేనావపత్సవితా త్తురేణ సోమస్యరాజ్ఞో
 నరుణస్యవిద్యాః । తేనబ్రహ్మణో వపతేదమస్యాయుష్మాన్ జరదష్టి
 ర్యథా సదయు నారాయణశర్మా । ఇతి తిరశ్చాక్షురేణ పూర్వకేశా
 న్వాపయిత్వా । ఆపఉపస్పృశేత్ । అగ్నేర్దక్షిణత ఉపవిశ్యకుమారస్యమా
 తా బ్రహ్మచారీవాకశ్చిత్ యక్షురేణతి పృథమంవపస్త మాచార్య మ
 నుచున్త్య * యక్షురేణ మర్చయతా సువేశసావస్తానవపి కేశాః । శుద్ధి
 శిరోమాస్యాయుఃప్రమోషేః । ఆచార్యో దర్భమిశ్రాన్తా కేశా న్మాతే
 పదాయ ॥ పునస్త్రీన్ద్రాభనాదాయ ఉద్ధావగైః దక్షిణతో వైధా
 నయః ॥ యేనావపత్సవితే రగ్నేర్దక్షిన్త్య చాయుషేవపత్ । తేనా
 న్వాయుషే వపసా శ్లోకాయ స్వస్తయే ॥ ఇతి తిరశ్చాక్షురేణ దక్షిణ
 కేశాన్వాపయిత్వా । ఆపఉపస్పృశ్య । దర్భమిశ్రాన్తా కేశా న్మాతే
 పదాయ ॥ — పునస్త్రీన్ద్రాభనాదాయ ఉద్ధావగైః పశ్చిమతో వై
 ధానయః ॥ యేనావపత్సవితే రగ్నేర్దక్షిన్త్య చాయుషేవపత్ । తేనా
 న్వాయుషే వపసా శ్లోకాయ స్వస్తయే ॥ ఇతి తిరశ్చాక్షురేణ పశ్చిమ
 కేశాన్వాపయిత్వా । ఆపఉపస్పృశ్య । దర్భమిశ్రాన్తా కేశా న్మాతే
 పదాయ ॥ — పునస్త్రీన్ద్రాభనాదాయ ఉద్ధావగైః రుత్తరతో వై
 ధానయః ॥ యేనావపత్సవితే రగ్నేర్దక్షిన్త్య చాయుషేవపత్ । తేన

* అగ్నిమశ్వేన మస్త్యోచ్చాగ్నా అగ్నిమస్త్యోచ్చాగ్నా ద్రవ్య తేన చిత్తే నో అమచ ప్రాచ్యం,

తేవసామి నారాయణశర్మ న్నాయుషా వర్చస్తా యథాజ్యోక్తుమనా
 అసాః ॥ ఇతి తిరశ్చక్షురేణ ఉత్తరకేశా న్వాపయిత్వా । అపఉపస్పృ
 శేత్ ॥ దర్భమిశ్రాన్తా కేశా న్మారేప్రియచ్ఛేత్ ॥ — — తా
 దర్భమిశ్రాన్తా సర్వాన్కేశా నస్తేసుహత్య । మూతాయవాన్వితే ఆన
 దుహే శక్యప్రిదే సక్యన్నిధాయ ॥ ఆదాయోత్థాయ । ఉప్తప్రియ కేశా
 నిత్యేషుమృరమూలే దర్భస్తమ్భేనా నిదధాతి ॥ ఉప్తప్రియకేశా వరు
 ణస్యరాజ్ఞో బృహస్పతిస్సవితా సోమోఅగ్నిః । తేభ్యోనిధానం బహు
 ధాన్యవిద్వన్తనా ద్యావాపృథివీ అపస్సువః ॥ — తురంప్రక్షాళ్య ।
 సూక్ష్మస్థానే నిదధాతి । తేనత్యహం కర్మనివృత్తిః । బ్రహ్మణేవరా
 దదాతి । బ్రహ్మణంపూజయామి భవత్యత్రబ్రహ్మత్వదక్షిణా మన
 సోత్సాహపరిమిత హిరణ్యం తుభ్యమహం సమృద్ధదేనమమ । — అక్ష
 తాంచ్ఛిరసి ధారయేత్ ॥ — తతశ్చూడాకరణం కర్ణవేధంచక్రత్వా
 కుమారం స్నాతమలఙ్కర్యాత్ ॥ — గోదానగం పోడశేవషే శలా
 లుగ్లప్ప దర్భపుంజీలశలీ శిఖానిధాననర్జం చాలనత్కర్యాత్ ॥

అత్ర శ్లోకాః.

శ్లో॥ తృతీయే వత్సరేచాలం కుర్వీత హ్యత్ర రాయణే । శుక్లపక్షే
 శుభార్థేతు కృత్వా భ్యుదయకం తతః ॥ — తథాచ ॥ జన్మనోధ తృతీ
 యేద్యే చాలంకుర్యా త్పునర్వసా । ఉదగ్గతే గ్రహేశేచ పంచమేవా మ
 తా న్తరాతే ॥ — కించ ॥ జన్మనోధ తృతీయేద్యే పథమేవా మతా న్తరాత్ ।
 పంచమేవా చాలకర్మ కుర్యురేకే యథాకులమ్ ॥ — సూనోర్మాతరిగర్భ

ఘోరే । - అతిఘోమమితి మస్త్రముచ్చరన్నాచార్యో కుమారస్య దక్షి
 నేనసాదాఙ్గిషేన వాయవ్యామృత్మాన మాస్థాపయేత్ ॥ - అతిఘోమ
 నుశ్మాన మశ్మేవత్వగ్స్థిరోధవ । అభిష్టపుత్రస్త్ర సుహస్వపుత్రనా
 యతః ॥ (అథస్తాత్రత్రైవతిషేత్ । ఆదేవతాపరీదానా ద్యధాస్థాన
 నప్రత్యాసీదేత్ ॥ తతః)వాసామాంజ్యశినావస్థాపన ప్రాక్షణ మాస్త్రగ
 ఖాణ పరీదానాని కుర్యాత్ ॥ - (తథాచ - శ్లో॥ అశ్తోత్థాయ కుమా
 రోపి స్వాచార్యస్తు పదక్షిణమ్ । ఆగమ్యోత్తరతస్తిషే దగ్నిమాచా
 ర్యమస్తరా । - దక్షిణేన పదాశ్మాన మాభాయాథ స్థితోవటుః । ఆదే
 వతా పరీదానా త్ప్రత్యాసీదే న్నచాసనే । - అశ్మని స్థాపితోయేన
 వాసాపి పరీధాయచ । మేఖలామజన్తచైవ యావదశ్మాన మాచరేత్ ॥)
 ఆచమ్య । - పూర్వోక్త శుభతిథౌ, మమకుమారస్య
 ఆయుష్యాభివృద్ధ్యథాం శీతోనాతోష్ణా ద్యుపశమనద్వారా దేహాలంక
 రణాథాం వస్త్రధారణంకరిష్యే ॥ ————— * ————— రేవతీస్త్యతి ద్వాభ్యా
 వాసాభిమన్యే । రేవతీస్త్య వ్యక్ష్య కృత్రికా శాచకృన్తగ్స్త్యా ధియోవ
 యన్నవగ్నా అవృంజుభుహస్త) మన్తాగ్ం అభివోలమచ్ఛేత్ । దేవీ
 దేవాయ పరిధీనవితే) మహాత్తదానా మధవన్మహిత్వనమ్ । ———
 యాలకృన్తన్నితి తిస్సభిర్వాసః కుమారస్యకటితటే త్రిప్రదక్షిణం పరి
 ధాప్య । యా అకృన్తన్నవయో యాలతన్వత యాశ్చదేవీకన్తా పరి

తో దడన్త । తాన్వదేవీజరసీ సంవ్యయన్వాయుమ్మానిదం పరిధత్త్వ
నాసః । పరిధత్తధత్త వాస్సనైవగ్ం శతాయుషశ్శ్రుణుత దీఘమా
యుః । బృహస్పతిః ప్రాయచ్చ ద్వాసతథోనూయరాజ్ఞే పరిధాతవా
ఉ । జరాంగచ్ఛాసి పరిధత్త్వవాసో భవాకృష్టినా మభిశస్తిసావా ।

 శతంచజీవ శరదస్తువర్షా రాయశ్చరౌష ముపసంవ్యయస్వ ।
పరిధాప్య, ద్వీరాచమ్య । పరీదమిలిపరిహితం కుమారమనుచు న్న్య । పరీ
దంవాసో అధిధాన్వస్తయే భూరాశీనా మభిశస్తిసావా । శతంచజీవ శర
దఃపుహాచీ ర్వసూనిచార్యో విభజాసిజీవన్ । — — — ఆచమ్య*
పూర్వోక్త శుభలిఖా, మమకుమారస్యాయుష్యాభి సృష్టి
ద్వారా, సోమేష్టమరుత్ప్రసాద సిద్ధ్యథణం మేఖలాధారణాకరిష్యే । —
మాంజీమేఖలాం తివృణాం తిఃపదక్షిణా మియమరుక్తాదితి ద్వా
భ్యాం కుమారస్య కటితట పరిమయ, నాభిదేశే గన్ధిక్యత్వా, తేమ
న్తా) కుమారంవాచయేత్ । — ఇయమరుక్తా త్పరిణాధమానా శర్మ
వయాభ మ్మృతతీనతిగాత్ । ప్రాణానానాభ్యాం బలమాభరన్తి ప్రియా
దేవానాగ్ం సుభగామేఖలేయమ్ । ఋతస్యగోక్తి తపసఃపరస్మి మ్మ
లిరక్షస్సహమానా ఆరాభిః । సానస్త్వమర మనుపరీహి భద్రయాభరా